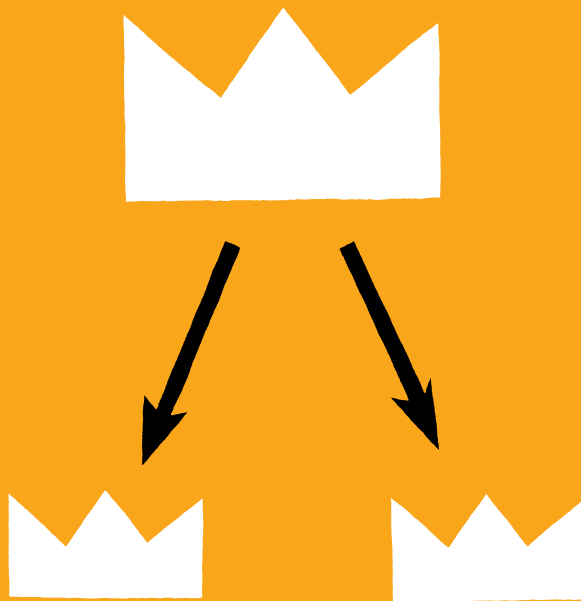

28 listopada 2015, 10.00-16.00

Porozmawiaj z notariuszem o dziedziczeniu

Spadki i dziedziczenie z elementem zagranicznym

DZIEŃ
OTWARTY
NOTARIATU

Honorowy Patronat
Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej
Andrzeja Dudy

Spadki i dziedziczenie z elementem zagranicznym

Wyjeżdżając z Polski na stałe, np. do pracy i koncentrując za granicą swoje interesy życiowe wiążemy z obcym systemem prawnym także swoje sprawy z zakresu dziedziczenia i spadków. Chcąc uchronić spadkobierców przed komplikacjami, które wynikać mogą zarówno z właściwości obcego prawa, jak i konieczności rozstrzygnięcia sprawy spadkowej zagranicą warto pamiętać o sposobach zapobiegania im. Podstawową rolę w tym zakresie pełnić będzie polski notariusz, który może w taki sposób sporządzić nasz testament, aby te zagrożenia nie wystąpiły.

W razie śmierci spadkodawcy, który pozostawił spadek zarówno w Polsce, jak i zagranicą notariusz może, w świetle obowiązujących od 17 sierpnia 2015 r., przepisów rozstrzygnąć sprawę spadkową nie tylko w taki sposób, by uporządkować dziedziczenie w Polsce, lecz także odnieść się skutecznie do zagranicznej masy spadkowej – wydając tzw. Europejskie Poświadczenie Spadkowe. Polski notariusz może sporządzić Akt Poświadczenia Dziedziczenia również jeżeli sprawa spadkowa podlega prawu obcemu.

Prawo właściwe dla spadku

Prawo właściwe dla spadku (dziedziczenia) to prawo, w świetle którego rozstrzygana jest sprawa spadkowa po śmierci spadkodawcy. Od 17 sierpnia 2015 r. (w stosunku do spadków otwartych w tej dacie i po niej) prawem właściwym dla dziedziczenia jest zasadniczo prawo miejsca zwykłego pobytu spadkodawcy z chwili śmierci.

Jedyną możliwością uniknięcia przyszłego negatywnego wpływu prawa obcego na spadkobranie po Polakach na stałe przebywających zagranicą jest sporządzenie przez nich przed notariuszem testamentu z wyborem prawa polskiego.

Jurysdykcja spadkowa

W sprawie spadkowej właściwe są sądy tego państwa UE, w którym zmarły miał miejsce zwykłego pobytu w chwili śmierci. Oznacza to, że w przypadku śmierci obywatela polskiego, którego interesy życiowe koncentrowały się w państwie UE (Uwaga! w rozumieniu europejskiego prawa spadkowego Wielka Brytania, Irlandia i Dania nie są państwami UE) właściwy dla rozstrzygnięcia jurysdykcji spadkowej będzie sąd lub notariusz danego państwa Unii Europejskiej. Zmiana jurysdykcji możliwa jest jedynie w przypadku sporządzenia testamentu z wyborem prawa przez spadkodawcę, jeżeli spadkobiercy i zapisobiercy zawrą umowę prorogacyjną.

Wybór prawa

Skorzystanie z możliwości wyboru prawa ojczystego w testamencie jest jedyną metodą zastąpienia prawa miejsca zwykłego pobytu w przyszłej sprawie spadkowej prawem ojczystym. Notariusze polscy sporządzają testamenty z wyborem prawa polskiego jako właściwego dla sprawy spadkowej.

Umowa prorogacyjna

Sporządzenie testamentu z wyborem prawa polskiego dokonany przed polskim notariuszem daje spadkobiercom możliwość ustalenia, niezależnie od miejsca zwykłego pobytu spadkodawcy w chwili śmierci, że sprawa spadkowa podlegać będzie nie tylko prawu polskiemu (co wynika z samego faktu wyboru tego prawa przez spadkobiercę), lecz również polskiej jurysdykcji spadkowej. W tym przypadku konieczne jest, by osoby te sporządziły tak zwaną umowę prorogacyjną wskazującą na wybór przez nich polskiej jurysdykcji spadkowej.

Pamiętać należy, że umowa prorogacyjna ustanawiająca polską jurysdykcję możliwa jest jedynie wówczas, gdy spadkodawca pozostawił testament z wyborem prawa polskiego lub testament sprzed 17 sierpnia 2015 r. bez wyboru prawa. Umowa prorogacyjna nie wymaga szczególnej formy, natomiast aby uniknąć dodatkowych komplikacji wynikających z nieskuteczności takiej umowy warto, aby sporządzona została przez polskiego notariusza.

Odrzucenie lub przyjęcie spadku zagranicznego

Zgodnie z przepisami europejskiego rozporządzenia spadkowego możliwe jest złożenie oświadczeń o przyjęciu lub odrzuceniu zagranicznego spadku przed polskim notariuszem. Oświadczenie takie jest skuteczne w innym państwie Unii Europejskiej, jeżeli zostało sporządzone zgodnie z regułami formalnymi wynikającymi z prawa polskiego.

Chcąc odrzucić lub przyjąć spadek zagraniczny wystarczy udać się do polskiego notariusza, który zagwarantuje prawidłowe wykonanie takiej czynności.

Dokumenty poświadczające dziedziczenie „międzynarodowe”

Mechanizmem, który ma zastosowanie do majątku spadkowego zagranicą pochodzącego ze spadku otwartego, od 17 sierpnia 2015 r. jest Europejskie Poświadczenie Spadkowe (EPS). Europejskie Poświadczenie Spadkowe może być wydane przez polskiego notariusza. Notariusz będzie mógł przystąpić do wydania Europejskiego Poświadczenia Spadkowego po sporządzeniu aktu poświadczenia dziedziczenia. EPS ma zastosowanie wyłącznie w krajach Unii Europejskiej i jedynie do spadków po osobach zmarłych po 16 sierpnia 2015 r. Polski notariusz sporządza Europejskie Poświadczenie Spadkowe na wniosek osoby zainteresowanej (spadkobiercy lub zapisobiercy windykacyjnego), jeżeli w sprawie spadkowej obowiązuje jurysdykcja krajowa. Jeżeli sprawa spadkowa podlega prawu obcemu notariusz może ustalić treść obcego prawa właściwego dla spadku. Należy jednak pamiętać, że jest to proces długotrwały i kosztowny. Sporządzone przed polskim notariuszem EPS pozwala na udowodnienie praw spadkobierców do majątku spadkowego we wszystkich krajach Unii Europejskiej. Nie jest wówczas konieczne przeprowadzanie jakiegokolwiek dodatkowego postępowania spadkowego.